

DE VONDST

Waarom ziet een gebouw eruit zoals het eruitziet? De architect van het gebouw bespreekt een slimme oplossing in zijn ontwerp.

Tekst Kirsten Hannema
Beeld Norbert van Onna

GEBOUW IN EEN GEBOUW

Om de bijzondere architectuur van de monumentale Pastoor van Arskerk intact te laten besloot architect Miel Wijnen om voor de herbestemming tot jeugd- en buurtcentrum een gebouw in een gebouw te ontwerpen. Gemaakt van 700 m² bamboe panelen zorgt het ook nog eens voor een opti-

male akoestiek. Het verbouwen van een kerk is echt een opgave in deze tijd van secularisatie. Elk jaar komen er tientallen lege godshuizen bij. Dikwijls indrukwekkend vanwege hun uitgesproken ruimtelijkheid, maar om diezelfde reden ook lastig te transformeren.

Project Pastoor van Arskerk, Eindhoven (2005-2012)

Opdrachtgever Woonbedrijf Hhvl-SWS

Architect Wijnen Architectuur

Voor de Pastoor van Arskerk in Eindhoven, een gemeentelijk monument uit 1929, ontworpen door M. van Beek, was een nieuwe functie ook niet een, twee, drie gevonden. 'Het is een typische kerk vanwege de spitsbogen en gemetselde tongewelven' vertelt architect Miel Wijnen. 'Er valt weinig daglicht binnen. Het gebouw leende zich zodoende niet voor appartementen, eerder voor een publiek programma.' Woningcorporatie Woonbedrijf, eigenaar van de kerk, vond in Combinatie Jeugdzorg een geschikte gebruiker. Voor hen ontwierp Wijnen kantoorruimte, een leerkeuken, een timmerwerkplaats en een aantal 'huis-kamers'.

'Uit onze ruimtelijke analyse kwam al snel naar voren dat er veel aan gelegen was om de interventie niet te laten raken aan het bestaande casco', zo legt Wijnen de keuze voor een op zichzelf staand 'gebouw' midden in de kerk uit. 'We zouden daarmee de kracht van de constructie letterlijk en figuurlijk verstoren.' Een tweede probleem vormde de lange nagalmtijd, wel vier seconden daar waar 0,8 gewenst is voor kantoren. 'Dat betekende dat we alles wat we inbrachten moesten controleren op akoestische demping. Zo kwamen we op het idee om het object helemaal te bekleden met rood gespoten bamboepanelen, met sleuven erin waarachter geluidabsorberend materiaal is aangebracht. In totaal wel 700 m².'

De brandweer maakte het de architect lastig. Wijnen: 'In eerste instantie zei de adviseur dat de kantoren afgeschermd moesten worden met 60 minuten brandwerend glas. Een hard materiaal, dat zou bijdragen aan de galm. Bovendien zouden de ruimtes dan erg gesloten worden.' In overleg werd een oplossing gevonden. Door het trappenhuis als een veilige vluchtweg te ontwerpen, met een scherm dat omhoog komt in geval van brand, kon de kantoorruimte open blijven. Zodoende helpen de plafonds in de kantoren ook mee bij het absorberen van het geluid. Het mooiste vindt Wijnen dat de kerk met het sculpturale object erin 'echt een kerk is gebleven', terwijl de architectuur aan dynamiek heeft gewonnen. 'Vaak zie je dat herbestemde kerken volgepropt worden, waardoor het interieur niet meer leesbaar is. Hier hebben we de ruimtelijkheid niet alleen intact gelaten, maar zelfs geïntensiveerd.'